

חדשנות מול התבדלות – עמדות אישי ציבור חרדים בנוגע להכנסת חדשנות פדגוגית משולבת תקשוב במוסדות החינוך החרדי (פוסטר)

מאיה לחמני
המרכז ללימודים אקדמיים
maya0506@gmail.com

רזתי פרץ
המרכז ללימודים אקדמיים
ruthye@gmail.com

גילה לוי-עצמון
המרכז ללימודים אקדמיים
gila_la@mml.ac.il

Innovation Vs. Segregation – Attitudes of Ultra-Orthodox Public Figures Regarding Incorporation of Telecommunications-Integrated Pedagogical Innovation in the Ultra-Orthodox Educational Institutions (Poster)

Ruthy Peretz
The College for Academic Studies
ruthye@gmail.com

Maya Lahmani
The College for Academic Studies
maya0506@gmail.com

Gila Levi-Atzmon
The College for Academic Studies
gila_la@mml.ac.il

Abstract

The ultra-orthodox society in Israel is characterized by social and moral segregation from the Israeli society. Following political and social processes, a need has emerged to invigorate and upgrade the existing pedagogy by introducing more advanced educational methods, into the educational system.

This qualitative study examined the merger between segregation and innovation using half-constructed in-depth interviews, which checked the opinions of public figures from the ultra-orthodox sector regarding telecommunication-integrated pedagogical innovation in the ultra-orthodox educational institutions. Eight people holding meaningful roles in the ultra-orthodox sector participated in the study, some of them holding key roles in the ultra-orthodox supervision. All study participants define themselves as ultra-orthodox people who lead ultra-orthodox lives.

One isolationist phrase stands out from the study's findings – "Torah forbids anything new", a prevalent phrase in the ultra-orthodox society. The Rabbis are giving clear instructions against the damages caused by technology. There is a substantial difference in the structure of ultra-orthodox educational system, which is associated with gender segregation: the primary educational content in the educational institutions for boys focuses on learning the Torah. In the educational institutions for girls, there is openness to pedagogical innovation, the findings also suggest that procurement, teachers and principals training, and parents' opinions are key factors that either inhibit or support the process.

In conclusion, it can be said that the public figures, including the supervisors, understand that the use of telecommunication facilitates significant learning and contributes to experiential and powerful learning.

Keywords: ultra-orthodox sector, pedagogical innovation, segregation.

תקציר

החברה החרדית בישראל מתאפיינת בהתבדלות חברתית, תרבותית, חינוכית וערכית ממוסדות המדינה ומשאר חלקי החברה הישראלית, מתוך רצון לשמור על עצמאות דתית וערכית ולמנוע את השפעת התרבות הישראלית חילונית עליה. ההתבדלות נעשית באמצעות הניסיון למנוע חיבור בין החברה הישראלית לציבור החרדי עד למינימום האפשרי (גל, 2015). לכך יש השלכות גם על מערכת החינוך החרדית. ואכן, במשך השנים תהליכי התפתחות פדגוגית שהתפתחו במערכת החינוך בישראל פסחו על מערכת החינוך החרדית או הוטמעו בה רק בצורה חלקית ואטית, זאת לעומת מערכת החינוך בישראל הנתונה מאז כינונה בתהליך של שינויים ותמורות (אריאב, 2008).

בעקבות תהליכים פוליטיים וחברתיים המתרחשים בחברה החרדית, ניכרת תאוצה של תהליכים חברתיים פנימיים בתוכה הבאים לידי ביטוי בפתוחות, הכלה, וחיבור זהיר של החברה החרדית עם החברה הישראלית, לכך יש השלכות גם על מערכת החינוך החרדית. לאחרונה נשמעים קולות רבים המבקשים לרענן ולשדרג את הפדגוגיה הקיימת באמצעות הכנסת שיטות חינוך מתקדמות יותר למערכת החינוך, כאשר חלקן עושות שימוש בכלים דיגיטליים עכשוויים (גל, 2015).

מחקר איכותני זה בחן את המיזוג בין התבדלות לחדשנות, תוך שימוש בראיונות עומק חצי מובנים אשר בדקו את דעותיהם של אישי ציבור מן המגזר החרדי ביחס לחדשנות פדגוגית משולבת תקשוב במוסדות החינוך החרדיים. במחקר נטלו חלק שמונה בעלי תפקידים משמעותיים בציבור החרדי, חלקם בעלי תפקידי מפתח בפיקוח החרדי. כל המשתתפים במחקר מגדירים עצמם כחרדים המנהלים אורח חיים חרדי.

מן הממצאים בולט המונח הבדלני הרווח בחברה החרדית השמרנית המתבדלת מאז היוסדה, 'חדש אסור מהתורה' – התפשטות הטכנולוגיה גורמת לסדקים ופוגעת בחומת ההתבדלות. הרבנים, בהבינם את השבר החברתי אליו מובילה כניסת הטכנולוגיה, פועלים בכמה מישורים ויוצאים בקריאות והנחיות מאוד ברורות ברמה הכללית והפרטית. בנוסף, כיוון שהחינוך הוא אחד הערכים החשובים ביותר בחברה החרדית, שכן הוא מכונן את הנוער לגדול על התפיסות ועל דרכי החשיבה המקובלות במגזר, המוסדות כפופים להנהגת הרבנים ומקבלים את החלטותיהם על פי החלטות של מועצת גדולי התורה בכל נושא. מכך נובע השוני במבנה מערכת החינוך החרדי הקשור להפרדה המגדרית ולמטרות החינוכיות השונות בהקשר זה. במוסדות לבנים התוכן החינוכי העיקרי הוא לימוד תורה כשהמטרה היא לפתח בתלמיד חיבור לתורה ולמצוותיה ולתת לו כלים ללימוד באופן עצמאי. במוסדות לבנות לעומת זאת ישנה פתיחות לחדשנות פדגוגית בשל העובדה שהחינוך החרדי רואה כאידיאל את ההתמקצעות של הבנות במטרה לעזור לפרנסת הבית. הממצאים אף מלמדים כי הצטיידות, הכשרת מורים, מנהלים ודעת הורים הם גורמים מרכזיים שנמצאו מעכבים או תומכים בתהליך. לסיכום, ניתן לומר שישנה הבנה מצד אישי הציבור ובכללם מפקחים כי התקשוב מסייע בלמידה משמעותית ותורם ללמידה חווייתית ועוצמתית, אלו מודעים ליתרון הגדול שלו כערך מוסף ללמידה.

מילות מפתח: מגזר חרדי, חדשנות פדגוגית, התבדלות.

מקורות

- אריאב, ת' (2008). הכשרה להוראה: תמונת מצב בעולם ובארץ ומבט לעתיד. בתוך: כפיר, ד' ואריאב, ת' (עורכות), **משבר ההוראה: לקראת הכשרת מורים מתוקנת** (11-29). ירושלים: מכון ון-ליר והקיבוץ המאוחד.
- גל, ר' (פברואר, 2015). **החרדים בחברה הישראלית**. חיפה: מוסד שמואל נאמן – הטכניון.